

آزادی فکر و اندیشه دوران امام صادق(ع) الگو قرار گیرد

یک عضو هیئت علمی جامعه المصطفی(ص) العالمية با بیان ویژگی های علمی و شخصیتی امام صادق(ع) گفت: آزادی فکر و اندیشه ای که در زمان امام صادق(ع) وجود داشت باید الگوی ما قرار گیرد و توانایی داشته باشیم که با فیلسوفان و متفکران سایر فرق گفتگو کنیم و با منطق استوار حرف خودمان را بزنیم.

یک عضو هیئت علمی جامعه المصطفی(ص) العالمية با بیان ویژگی های علمی و شخصیتی امام صادق(ع) گفت: آزادی فکر و اندیشه ای که در زمان امام صادق(ع) وجود داشت باید الگوی ما قرار گیرد و توانایی داشته باشیم که با فیلسوفان و متفکران سایر فرق گفتگو کنیم و با منطق استوار حرف خودمان را بزنیم.

حجت الاسلام والمسلمین محسن غرویان عضو هیئت علمی جامعه المصطفی(ص) العالمية در گفتگو با خبرنگار مهر، در مورد جایگاه امام صادق(ع) در تاریخ اسلام و تأثیر ایشان بر فقه فرق اربعه اهل سنت گفت: در هر مکتبی تعدادی چهره های شاخص و بارز وجود دارد که تأثیرگذاری بسیار اساسی و عمیقی در بقای آن مکتب دارند. مثل فیلسوفانی که در مغرب زمین مبدأ تحولی بزرگ و نقطه عطفی محسوب می شوند؛ در آئینها و مذاهب دینی و ادیان هم این چنین شخصیهایی وجود دارند.

وی افزود: در مکتب تشیع امام صادق(ع) چنین جایگاهی دارند، لذا شیعه بنام شیعه جعفری نامیده می شود که برگرفته از اسم امام جعفر صادق(ع) است. ایشان در مباحث کلامی نظریات بسیاری را مطرح کردند و اخبار و احادیث کلامی بسیاری از ایشان به دست ما رسیده است. در مباحث فقهی در ابواب مختلف، عمده روایاتی که فقهای ما به آنها استناد می کنند و در درسهای خارج فقه به تجزیه و تحلیل آنها می پردازند همان احکام و فرمایشاتی است که از امام صادق(ع) و پدر بزرگوارشان امام محمد باقر(ع) بر جای مانده و جایگاه ایشان در فقه ما بسیار بالاست.

غرویان ادامه داد: برخی از فقهای ما اصلاً اسم کتاب فقهی خود را «فقه الصادق» می گذارند یعنی فقهی که از امام صادق(ع) به ما رسیده است. این مسئله نشان می دهد که گسترده ترین بحثها در مباحث مختلف فقهی از کتاب القضاء، کتاب الصلاة، کتاب المصادر، کتاب الشرکه، کتاب المضاربة، کتاب الحدود، کتاب الديات، در تمام ابواب 72 گانه فقه، بیشتر از امام صادق(ع) روایت شده است. این مسئله جایگاه فقهی آن حضرت را نشان می دهد.

این نویسنده و محقق تصریح کرد: امام صادق(ع) شاگردان مبرزی تربیت کردند مثل محمد بن مسلم، زراره، که اینها در ابواب مختلف علمی تبحر داشته و اهل مناظره بودند و با صاحبان ادیان و فرق مختلف مناظره می کردند.

عضو هیئت علمی جامعه المصطفی(ص) عنوان کرد: نکته دیگر اینکه در زمان امام صادق(ع) مکتبهای فکری مثل شافعی، حنبلی، مالکی و حنفی هر کدام دیدگاه فقهی داشتند و امام صادق(ع) و شاگردانشان خودشان را آماده کرده بودند که وارد این مباحث اربعه فقهی اهل سنت شوند و با آنها بحث می کردند و دیدگاه اهل بیت(ع) را تبیین می کردند. اینها ابعاد مختلف شخصیت علمی و فقهی امام صادق(ع) است.

حجت الاسلام غرویان در مورد اینکه در شناخت امام صادق(ع) چه ضعفهایی داریم و چگونه می شود این ضعفها را بر طرف کرد هم اظهارداشت: کتابهای زیادی در مورد شخصیت امام جعفر صادق(ع) نوشته شده است. مثل «مغز متفکر جهان شیعه» ولی باز هم جای کار دارد. دقت در مباحث فلسفی و کلامی که امام صادق(ع) در اخبار و احادیثشان بیان کرده اند بسیاری از اصطلاحات عمیق عقلی و فلسفی و کلامی در اخبار و احادیث ایشان آمده مثل مفهوم وجود، عرض، ذات، ماهیت، جوهر، واجب الوجود و امثال اینها، اصطلاحاتی که جای کار زیادی دارند و باید برای نسل جوان این مباحث علمی، تبیین شوند تا بدانند که پیرو مکتب پیشوایانی هستند که از نظر عمق علمی در رده بسیار بالایی هستند.

وی افزود: نکته دیگری که امروزه نیاز داریم آزادی فکر و اندیشه است که در زمان امام صادق(ع) وجود داشت باید این مسئله الگوی ما قرار گیرد و توانایی داشته باشیم که با فیلسوفان و متفکران سایر فرق گفتگو کنیم و با منطق استوار حرف خودمان را بزنیم.

این استاد حوزه و دانشگاه در مورد اینکه وظیفه ما در قبال شناخت امام جعفر صادق(ع) چیست هم عنوان کرد: وظیفه ما استفاده از روشها و الگوی کاری ایشان در زمان حاضر است. یعنی خودمان فرض کنیم که امام صادق(ع) در این زمان هستند و چگونه می توانیم از معارف به جا مانده از ایشان و با روشهای ایشان در زمان حاضر در سبک زندگی اسلامی برای انسان امروز ترسیم رد استفاده کنیم.

وی در مورد اینکه چه آموزه هایی از سیره و زندگی امام جعفر صادق(ع) بیشتر به درد جامعه علمی، فقهی ما می خورد، افزود: 3

آموزه اساسی را عرض می‌کنم: یکی تلاش علمی است. امروزه در نظام جمهوری اسلامی باید از نظر علمی در اوج باشیم که وابستگی علمی و فکری به غرب و شرق عالم نداشته باشیم که راهش استفاده از آموزه های امام صادق(ع) است. دوم در مسائل سیاسی اهل اطلاع باشیم. این روایت از امام صادق(ع) است که می‌فرماید: «کسی که عالم به زمان خودش باشد مشکلات و شبهات بر او هجوم نمی‌آورد.» ما باید عالم به این زمان باشیم و بتوانیم اصول اسلام را با شرایط و مقتضیات زمان و مکان تطبیق دهیم و اسلام را با چهره رحمانی اش به جهانیان معرفی کنیم.

غرویان ادامه داد: سوم، بحث مبارزه با ظلم و ستم و استکبار است. زیرا امام صادق(ع) با منصور دوانیقی از خلفای بن العباس همزمان بود و با مبارزه منفی با حکومت ظالم آن، اساس مکتب و ولایت و امامت را پایه گذاری کردند که تا امروز آثارش باقی مانده و امام خمینی(ره) و مقام معظم رهبری نیز از دست پروردگان همین مکتب امام صادق(ع) هستند.

این نویسنده و محقق در مورد اینکه چه بیانات و احادیثی از امام جعفر صادق(ع) به درد جامعه امروز ما می‌خورد هم بیان کرد: مجموعه احادیث و اخبار ایشان در ابعاد فقهی، کلامی و اخلاقی، در کتابهایی جمع شده است. مجموعه احادیث در کتاب «وسائل الشیعه» هم اکنون در دسترس فقهاست و در کتابهای دیگری هم مثل بحارالانوار و اصول کافی، در ابعاد مختلف اخلاقی فراوان از امام صادق(ع) داریم.

عضو هیئت علمی جامعه المصطفی(ص) ادامه داد: برای تبرک؛ حدیثی از ایشان عرض می‌کنم. رساله ای ایشان دارند معروف به رساله «توحید المفضل» که سید بن طاووس در کشف المحجبه به فرزندش توصیه کرده که این رساله را حتماً مطالعه کند. این رساله ای است که امام صادق(ع) برای مفضل در 4 جلسه بیان کرده اند. مفضل این بیانات را یادداشت کرد و در رساله ای الان وجود دارد. از روایات امام صادق که برای اتحاد و همبستگی جامعه امروز ما اهمیت دارد این حدیث است که فرمود: «هر مسلمانی که به هنگام مراجعه برادر مسلمان خودش در انجام خواست او تلاش کند مانند کسی است که در راه خدا جهاد می‌کند.» بنابراین احتیاج داریم به همین احادیث که تعاون و همکاری بیشتر داشته باشیم و انسجام خودمان را بیشتر حفظ کنیم.